

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 283. An etiam credita seu debita solvenda v.g. post annum emi quoque possint minoris anticipata solutione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

emptis constituent inferius pretium, quàm si ea in præfente traderentur, adeoque illud pretium inferius censendum sit justum. Dum tamen addit, ad hanc æstimationem communem recipendam induci homines ex dictis circumstantiis lucri cessantis & damni emergentis & periculi, utpote quæ frequenter adsunt in istiusmodi emptionibus, & in fine subjungit, quòd licet in uno alterove casu hæ circumstantiæ cessent, id per accidens esse, ex hinc pretium ex communiter contingentibus statutum non mutari. Dum inquam hæc addit, videtur deflectere à quæstione, quâ quæritur, an cessantibus etiam illis circumstantiis, liceat vilius emere ob anticipatam solutionem. Aliam rationem dant alii apud de Lugo *l. c. num. 114.* nimirum, quòd modus ille emendi anticipata solutione faciat, ut sint plures venditores, qui merces suas offerant, copia autem mercium venalium & venditorum faciat pretium decrefcere; atque ita pretium rei tradendæ seu futuræ hinc reputetur justum. Quam rationem etsi non rejiciat de Lugo, quid tamen circa illam considerandum fusc proponat *cit. num. 114. & seq.* vide apud illum.

Quest. 283. An ergo etiam credita seu debita solvenda; v. g. post annum emi quoque possint minoris anticipata solutione?

Resp. Primò: id licitum & justum esse, si debitum non sit liquidum, vel periculo obnoxium, vel obtentu difficile, vel ex dicta solutione damnum emptori emergat, vel emerfurum timeatur, lucrum cesset &c. v. g. debitum 100. florenorum emi à creditore pro 90. seu in genere tantum detrahi debito, quantum dictæ circumstantiæ æstimari prudenter possunt, id inquam licere habet communis. Molin. *loc. cit. d. 361.* de Lugo *l. c. n. 93.* Less. *l. c. du. 8. & 9.* Possè quoque in hoc casu ipsum debitorem minoris emere à creditore debita, quæ ipse ei debet, non secus ac quemlibet alium tertium, habet communis. Rectius tamen distinguit de Lugo *l. c. n. 101.* nimirum licere id, ubi vel debitum non est liquidum, vel ubi difficultas solvendi debitum liquidum provenit aliunde, quàm ab ipso debitore: non verò licere, si ea oritur ab ipso debitore qui quod spontè & facile solvere deberet, non solvit sine molestiis & sumptibus creditoris. Cujus disparitatis quòd ad hoc inter debitorem & alios hæc est ratio, quòd alii inveniant debitum in eo statu & difficultate in qua minus valet, quem statum nec ipsi induxerunt, nec tollere tenentur, & ideo justè minoris emunt: debitor verò cum ex justitia teneatur statum illum tollere, offerendo se promptum ad solvendum debitum, ac ita facere, ut non sit minor valor illius, non potest manente ex culpa suo hoc statu, propterea debitum minore pretio emere.

2. Resp. Secundo: posse quoque adhuc Titium, cui in particulari obtentu difficilis non est solutio debiti ob favorem, quo fruitur, Principis, aut ejus officialium minoris emere à creditore, cui difficile est obtinere solutionem, tanquam probabilius contra Salas. Malder. Molfes. & alios sustinent Molin. *loc. cit.* Less. *l. c. num. 75.* Bonac. *d. 3. de contr. act. q. 3. p. 3.* apud de Lugo. *num. 94.* iis inharrentem. item Castrop. *loc. cit. n. 8.* eà ducti ratione, quòd valor rei non debeat desumi à privata alicujus utili-

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. III.

tate, sed ex communi æstimatione, quâ communiter res æstimatur, si palàm proponatur venalis; adeoque, cum debitum illud propter difficultatem illam obtinendi illud communiter non tanti æstimetur, pretium illud minus respectu tui erit justum, etsi respectu tui non sit difficultas obtinendi illud. Idque fortunæ tuæ adscribendum non secus (quo exemplo utitur de Lugo) ac si sciens peculiarem modum domandi equum, qui ob indomabilem ejus ferociam communiter vili pretio æstimatur, illo pretio justè emit illum, commodum & utilitas, quam exinde habet præ aliis, ejus industria imputatur.

3. Resp. Tertio: posse adhuc debitum liquidum, secluso etiam periculo, difficultate, molestia &c. quæ alias in ejus consecutione interveniunt, & vix abesse possunt, minoris emi, tenent Abb. *in c. civitate. de usur. c. 7.* Cajet. *v. usura ad finem.* Rosell. *v. eod. 2. §. 15.* Sa. *v. debitum. num. 21.* Tolet. *l. 5. sum. c. 31. in fine.* Nav. *in man. c. 17. num. 130.* Palacios. Azor. & alii, quos citat & sequitur Sanch. *l. 1. consil. c. 7. du. 17.* & hanc sententiam præter citatos AA. probabilem indicant plures, quos citat & sequitur. Dian. Tom. 1. *de contr. act. resol. 49.* apud de Lugo. *l. c. num. 95.* Ratio, quam pro hac sententia afferit Castrop. *tr. 33. d. 5. p. 13. num. 5.* nimirum, quia minoris communiter æstimantur debita, partim quia quæ videbantur liquida, redduntur dein ambigua, quæ facilia, evadunt difficilia obtentu; partim quia præfentis pecuniæ solutio venditoribus commoda, emptoribus incommoda, propter quæ pretium communi, æstimatione diminui justè potest, etsi in uno alterove casu hæc difficultates & incommoda cessent juxta jam dicta; hæc inquam ratio non tangit nodum controversiæ, utpote quæ procedit de casu, ubi revera ea absunt, aut potius abesse finguntur. quod quia vix unquam contingit, de Lugo. *num. 96.* dicit, hanc controversiam magis esse speculativam quam practicam. Unde aliam rationem meliorem dant idem Castrop. & de Lugo. *LL. cit.* nimirum, quòd hac ratione non ematur pecunia solvenda; v. g. dentur 90. pro recipiendis post annum 100. ad quæ solvenda emptori loco creditoris debitor maneat obligatus, aut loco illius creditor seu venditor, quod includeret mutuum virtuale, & virtualiter usuram. Sed emitur pro 90. jus, quod creditor seu venditor habebat ad 100. ita ut si debitor postea nihil solvat, creditor ad nihil teneatur; quia cessit totam rem venditam, & nullo modo se obligavit ad pecunias sibi debitas solvendas emptori. Jam verò communi æstimatione jus minus valet quàm res, ad quam est; atque ita evaditur usura etiam palliata. Nihilominus sententia opposita, nimirum, quod in dicto casu neque debitori ipsi, neque alteri tertio licitam sit & justum minoris emere debita, communior est, quin & eam absolutè communem dicit Castrop. *loc. cit.* eamque tenent apud illum Molin. *tr. 2. d. 361.* Less. *loc. cit. du. 8. num. 70.* Salas. *tr. de empr. du. 39.* Laym. *l. 3. tr. 4. c. 17. §. 5. num. 32.* Sylv. *v. usura. 2. q. 14.* Valent. *2. 2. d. 5. q. 20. p. 2. conclus. 5.* & plures alii, quos citat & sequitur de Lugo. *cit. num. 96.* Præcipuum illius fundamentum est, quòd, dum in hoc casu pro 90. emitur jus ad 100. non servetur æqualitas pretii cum re empta; siquidem jus ad 100. futura, sublatà omni molestiâ, difficultate, periculo ea habendi, ac insuper nulla inter-

interveniente cessatione lucri, aut emersione damni, tantundem valet ac 100. presentia; cum ex sola dilatione, non possit minui valor illius juris ad 100. adeoque 100. de presenti solvenda, si non possunt emi sine iniustitia pro 90. non poterunt quoque emi 100. in futuro solvenda pro 90. Quod ipsum ex eo confirmatur, quod licet loquendo in rigore & metaphysice non ematur immediate pecunia à debitore solvenda, sed jus ad illam, moraliter tamen jus illud, dum nullum damnum, periculum, difficultas &c. timetur, reputetur pecunia de Lugo. *loc. cit. num. 97.* Probatum etiam hæc sententia ex absurdis, quæ ex opposito deducuntur. Si enim, ut bene infert de Lugo, 100. aurei presentes secundum se valent plus. V. g. Decem aureis, quam 100. aurei post annum solvendi sine omni difficultate & incertitudine, jam posset mutuarius, qui hodie à te accipit mutuo 90. aureos, obligari à te ad solvendum post annum 100. aureos, quia adhuc servaretur æqualitas inter datum & acceptum; atque ita licita erit usura. Item, ut infert Castrop. posset is, qui debet 100. intra annum solvendum satisfacere sine ulla remissione ei à creditore facta, solvendo hodie 90. Item qui subripuit alicui hodie 100. tenebitur ex iustitia eidem post annum restituere 10. ultra illa 100. Unde jam patet responsio ad fundamenta oppositæ sententiæ; negando nimirum Chirographa, obligationes & jura ad recipiendum & exigendum debitum communi æstimatione minus fieri, quam ipsam pecuniam solvendam, dum abest periculum & difficultas solutionis, lucrum cessans &c. ita Castrop. *loc. cit. num. 7.* Quæ tamen responsione non satis videtur elidi fundamentum adversariorum, dum, ut ex mente eorum dictum, quod licet in uno alterove casu cessent dicta pericula & difficultates, propter quæ frequentius & communiter intervenientia, concipitur illa communis æstimatio minoris pretii, adhuc tamen etiam in tali speciali casu juxta illam communem æstimationem procedi possit & emi vilis; nisi & hoc ipsum, sicut astruitur, ita negetur, dicaturque in omni omnino casu debere esse æqualitatem pretii inter emptum & venditum, qualis non est in dicto casu; cum ad illum se non extendat communis illa talis æstimatio, quæ 100. circa quæ obtinenda non intervenit periculum, difficultas &c. æstimetur minoris, nimirum non nisi 90. valere. Ad illud verò, quod dicunt adversarii, jus ad pecuniam solvendam in futurum ex inde minus valere, quia est sterile usque ad solutionem debiti, non secus ac terra ex eo, quod sterilis futura sit ad aliquot annos, minus æstimatur, respondetur, quod pecunia & jus ad illam ex se seu ex natura sua non sint fructifera & maneat talia, adeoque ex eo præcisè diminutionem valoris recipere nequeat pecunia, quod differatur ejus solutio, & si ex ea præsentem fructus speratur, jam ratione lucri cessantis, quod tempore dilata solutionis cessat, minoris æstimetur & emi possit, quam pecunia præsentem, quæ ex industria hominis. V. g. dantis illam ad censum, reddi potest fructifera; res autem aliæ ex natura sua fructifera ex eo præcisè decrementum pretii recipiunt, quod fructus illarum non sint adhuc maturi, sed ut dici solet, acerbi, dum semper interea periculum est, ne pereant, & impensas circa se faciendas exigunt. Addit etiam de Lugo, quod, si exinde minus valeat & emi

possit jus illud, quia sterile est per annum, liceat quoque in mutuo exigatiquid ultra sortem; quia obligatio illa mutuataria ad reddendum 100. mutuo datos etiam sterilis est usque ad tempus, quod illa reddi debent. Atque ex his jam patet, qualiter contra iustitiam peccent quæstores publici & ministri Principum, quibus incumbit recipere pecunias Principum, & exinde solvere illius creditoribus, dum ab his emunt minori pretio debita illa, & postmodum ea integra sine difficultate à Principe recipiunt solvendo sibi ipsis ex pecunia Principis. Item dum suggerunt amico, ut minori emat, à creditoribus debita illa regia, & postmodum ea integra solvunt amico, diviso inter se & emptorem lucro illius emptionis. Quod merito ut iniquissimum damnat cum Molin. & aliis de Lugo. *loc. cit. num. 102.* De cætero, an, dum minore pretio emitur debitum, siquidem citra omne damnum & difficultatem obtinendum, interveniat usura saltem virtuale; an verò tantum iniustitia alterius rationis, non convenit inter AA. Prius apud de Lugo. *loc. cit. num. 98.* tenent Molin. *cit. d. 361.* Salas. Less. &c. Eò quod velint intervenire mutuum quoddam virtuale, quod emptor dat pecuniam præsentem pro solutione debiti postea accipienda. Contrarium verò seu posterius defendunt de Lugo & plures alii; eò quod dicant, neque re ipsa, neque ex intentione apparere in eo aliquod mutuum, sed veram emptionem & venditionem præsentem consummatam de præsentem ex parte utriusque absque omni dilatione circa pretium vel rem venditam, dum emptor dat totum pretium statim, & venditor statim dat totum jus adversus suum debitorem, nec se ad aliquid in futurum obligat. ita de Lugo. apud quem etiam vide diluta, quæ in contrarium arguit Molin.

Quest. 284. Ex quibus causis res vendi possint carius, quam per se valeant?

R Esp. ex sequentibus. Primò ob singularitatem rei, cujus rei pretium à lege vel usu taxatum non est, ut sunt raræ gemmæ, insignes canes falcones, aves & alia animalia indica & peregrina, picturæ, statuæ, & nummi antiqui; imò usus corporis muliebris, cantus &c. de quo vide Salas. & de Lugo *loc. paulò post citandis &c.* Carius, imò quanti venditor voluerit, vendi posse, tenent Sotus, Pet. Nav. Bannez. Jo. Medin. Tolet. Valent. Salon. Rodriq. &c. apud Castrop. *tract. 33. d. 5. p. 3. num. 2.* item Reginald. & alii apud Dianam. *Tom. 1. tract. de contract. resol. 56.* iis inhaerentem. Unica ferè hujus sententiæ ratio est, quod, dum neque lege nec usu pretium rerum statutum est, penes contrahentes sit illud statuere. Contrarium nempe habere has res suum quoque pretium limitatum. Arg. *L. pretiarer. ff. ad Leg. falcid.* rectius docent Molin. *loc. cit. d. 348. in fine.* Nav. *in man. c. 23. num. 78.* Less. *l. 2. c. 21. num. 16.* Salas. *tract. de empt. du. 7.* Rebell. *de obl. just. l. 6. quest. 2. s. 2. num. 10.* Castrop. *loc. cit. num. 3.* de Lugo. *d. 26. s. 4. num. 47.* Cajer. &c. Siquidem manet inconculsum aliquoties allegatum principium: pretium rei non est pensandum ex unius alteriusve iudicio, & in specie ex venditoris & emptoris seu contra-

he-